IX kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Cyfryzacji, Innowacyjności i Nowoczesnych Technologii**
(nr 26)
z dnia 3 marca 2021 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Cyfryzacji, Innowacyjności i Nowoczesnych Technologii (nr 26)

3 marca 2021 r.

Komisja Cyfryzacji, Innowacyjności i Nowoczesnych Technologii, obradująca pod przewodnictwem posła **Grzegorza Napieralskiego (KO)**, zastępcy przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– informacja Ministra Cyfryzacji na temat założeń programu operacyjnego dotyczącego cyfryzacji w ramach nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej oraz omówienie Krajowego Planu Odbudowy w zakresie cyfryzacji,

– sprawy bieżące.

W posiedzeniu udział wzięli: **Marek Zagórski** sekretarz stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, pełnomocnik rządu do spraw cyfryzacji wraz ze współpracownikami, **Krzysztof Smaczyński** zastępca dyrektora Departamentu Klimatu i Środowiska Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, **Jarosław Łuba** naczelnik wydziału w Departamencie Spraw Obronnych, Zarządzania Kryzysowego i Bezpieczeństwa Ministerstwa Klimatu i Środowiska wraz ze współpracownikami, **Justyna John** główny specjalista w Departamencie Programów Nauczania i Podręczników Ministerstwa Edukacji i Nauki, **Anna Demus** doradca ekonomiczny w Departamencie Administracji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli, **płk Mariusz Chmielewski** zastępca dyrektora Narodowego Centrum Bezpieczeństwa Cyberprzestrzeni, **Daniel Kraszewski** dyrektor Biura Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej, **Wojciech Szajnar** dyrektor Centrum Projektów Polska Cyfrowa, **Wojciech Pawlak** dyrektor Naukowej i Akademickiej Sieci Akademickiej – Państwowego Instytutu Badawczego, **Andrzej Dulka** prezes Polskiej Izby Informatyki i Telekomunikacji wraz ze współpracownikami, **Michał Kanownik** prezes zarządu Związku Cyfrowa Polska, **Magdalena Bublewicz** kierownik do spraw regulacyjnych i public affairs Związku Pracodawców Branży Internetowej, **Bożena Lublińska-Kasprzak** ekspert do spraw innowacji i funduszy Unii Europejskiej Business Centre Club, **Marek Wójcik** pełnomocnik zarządu Związku Miast Polskich do spraw legislacyjnych, **Ewelina Kocemba** specjalista w Dziale Współpracy, Informacji, Analiz i Programów Biura Związku Powiatów Polskich, **Krzysztof Wójtowicz** burmistrz Miasta i Gminy Skała, **Damian Król** inspektor ochrony danych osobowych Urzędu Miasta i Gminy Proszowice oraz **Radosław Nielek** stały doradca Komisji.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Marta Artymińska, Magdalena Krzymowska, Wioletta Więciorkowska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Grzegorz Napieralski (KO):

Dzień dobry. Witam bardzo serdecznie. Otwieram posiedzenie Komisji Cyfryzacji, Innowacyjności i Nowoczesnych Technologii.

Witam posłów obecnych na sali oraz uczestniczących w posiedzeniu zdalnie. Witam serdecznie gości. Szanowni państwo, dzisiaj mamy chyba najwięcej gości od początku pracy w tej kadencji. Pozwolicie państwo, że przywitam bardzo serdecznie pana ministra Marka Zagórskiego, ministra cyfryzacji, a dzisiaj sekretarza stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, pełnomocnika rządu do spraw cyfryzacji. Witam bardzo serdecznie zastępcę dyrektora Departamentu Polityki Cyfrowej w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, pana Huberta Romańca. Witam bardzo serdecznie, panie dyrektorze. Pozwólcie państwo, że przywitam przedstawicieli: Ministerstwa Edukacji i Nauki, Ministerstwa Klimatu i Środowiska, Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Najwyższej Izby Kontroli, Centrum Projektów Polska Cyfrowa, Urzędu Komunikacji Elektronicznej, Naukowej

i Akademickiej Sieci Akademickiej – Państwowego Instytutu Badawczego, Polskiej Izby Informatyki i Telekomunikacji, Polskiej Izby Komunikacji Elektronicznej, Polskiej Izby Radiofuzji Cyfrowej, Związku Pracodawców Branży Internetowej, Związku Cyfrowa Polska, Business Centre Club, Konfederacji Lewiatan, Pracodawców RP, Związku Miast Polskich, Unii Miasteczek Polskich i Związku Powiatów Polskich. Witam bardzo serdecznie wszystkich, którzy dzisiaj są z nami zdalnie, jak również na miejscu.

Informuję, że posiedzenie Komisji zostało zwołane przez panią marszałek Sejmu na podstawie art. 198j ust. 2 regulaminu Sejmu i będzie prowadzone z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość.

Paniom i panom posłom, którzy uczestniczą w posiedzeniu zdalnie, przypominam, że zgłoszenia do zabrania głosu należy wysyłać na adres naszej Komisji lub poprzez czat wereby po zalogowaniu się do pokoju wideokonferencyjnego. Jednocześnie informuję, że posłowie członkowie Komisji obecni na sali głosują przy użyciu urządzenia do głosowania za pomocą legitymacji poselskiej. Wówczas nie logują się w systemie komunikacji elektronicznej i nie używają w tym celu tabletów.

Przystępujemy teraz do sprawdzenia kworum. Proszę państwa posłów o naciśnięcie jakiegokolwiek przycisku w celu potwierdzenia obecności na posiedzeniu. Dziękuję bardzo. Stwierdzam, że głosowało 15 posłów. Stwierdzam kworum, a także przyjęcie protokołu z poprzedniego posiedzenia Komisji wobec niewniesienia do niego zastrzeżeń.

Porządek dzisiejszego posiedzenia obejmuje informację Ministra Cyfryzacji na temat założeń programu operacyjnego dotyczącego cyfryzacji w ramach nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej oraz omówienie Krajowego Planu Odbudowy w zakresie cyfryzacji, a w punkcie drugim, sprawy bieżące. Tutaj proszę kolegów posłów i koleżanki posłanki. W punkcie drugim chcielibyśmy przegłosować poparcie, wsparcie, patronat dla konferencji. Czy są uwagi do porządku dziennego? Czy są jakieś zgłoszenia? Nie ma. Porządek dzienny uważam za przyjęty.

Panie ministrze, bardzo proszę. Oddaję panu głos.

Sekretarz stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, pełnomocnik rządu do spraw cyfryzacji Marek Zagórski:

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, chciałbym przedstawić informację zgodnie z treścią punktu. Zacznę od tego, że jeżeli chodzi o fundusze europejskie przeznaczone na cyfryzację czy generalnie fundusze europejskie, które będą do dyspozycji dla państwa polskiego w obecnej perspektywie finansowej w latach 2021-2027, są one rzeczywiście rekordowe. Z naszego punktu widzenia, w ramach obszaru, który jest właściwy dla Komisji, tak naprawdę powinniśmy mówić o czterech źródłach finansowania zadań w obszarze cyfryzacji. Największym i najważniejszym w tej chwili jest Krajowy Plan Odbudowy. Oprócz tego jest następca programu Polska Cyfrowa, a także inicjatywa REACT UE, która uzupełni obecny program operacyjny Polska Cyfrowa, oraz program Cyfrowa Europa.

Jeżeli chodzi o środki, które potencjalnie będą do dyspozycji – mówię o środkach dotacyjnych, które będą do dyspozycji na finansowanie zadań w obszarze cyfryzacji w obecnej perspektywie finansowej – niezależnie od tego, jaki będziemy mieć udział w programie Cyfrowa Europa, możemy mówić tutaj mniej więcej o kwocie 34 000 000 tys. zł, oczywiście biorąc pod uwagę zmiany kursu złotego, z czego około 23 000 000 tys. zł będą stanowiły środki w ramach Krajowego Planu Odbudowy. Około 9 000 000 tys. zł to będzie nowy program operacyjny Polska Cyfrowa. Plus do tego trzeba jeszcze doliczyć około 1 000 000 tys. zł przeznaczony na e-kompetencje w ramach następcy programu Wiedza Edukacja Rozwój. Jeżeli chodzi o REACT EU, tutaj mówimy o kwocie ponad 1 000 000 tys. zł, czyli 300 000 tys. euro, która będzie przeznaczona na cyfryzację.

Myśląc o środkach, które będą bardzo duże w porównaniu z tym, czym dysponowaliśmy dotychczas, staraliśmy się, staramy się myśleć o nich w sposób zintegrowany tak, żebyśmy mogli realizować zadania z różnych źródeł w sposób zapewniający jak największą synergię i gwarantujący jak najbardziej efektywne wykorzystanie środków. Pomimo tego, że są to różne instrumenty, chcemy, żeby pracowały wspólnie i realizowały nasze założenia wynikające z dokumentów strategicznych, ze Strategii na Rzecz Odpowie-

dzialnego Rozwoju, a także chociażby z takich dokumentów jak Program Zintegrowanej Informatyzacji Państwa, czy też poszczególnych polityk sektorowych, które rząd przyjął w ostatnim czasie i które realizuje.

Jeżeli chodzi o Instrument na Rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, czyli nowe źródło, z którego zdecydowanie najwięcej środków będzie przeznaczone na cyfryzację, przypominam, że każde państwo członkowskie, które będzie realizować Krajowy Plan Odbudowy, musi minimum 20% przeznaczyć na zadania związane z cyfryzacją. Wśród obszarów, które chcemy przede wszystkim realizować, należy wspomnieć o rozwoju infrastruktury sieciowej, czyli rozwoju sieci szerokopasmowych, w tym o rozbudowie sieci światłowodowej. Ponadto ze środków tych chcemy wspierać budowę i rozwój sieci 5G, cyberbezpieczeństwo z centrami przetwarzania danych. Wiązka ta jest szczególnie istotna. Zakłada ona budowę sieci regionalnych centrów cyberbezpieczeństwa dla jednostek samorządu terytorialnego, systemu sektorowych zespołów reagowania na incydenty. Chcemy zabezpieczyć ciągłość działania ośrodków obliczeniowych oraz infrastruktury przetwarzania i dostarczania usług. Chcemy także wspierać cyfryzację służb do spraw bezpieczeństwa. Tutaj mówimy między innymi o Górskim Ochotniczym Pogotowiu Ratunkowym. Chcemy także zwiększać popyt na rozwiązania cyfrowe, w tym rozwój i konsolidację usług. Tak naprawdę jest to kontynuacja cyfryzacji administracji. Tym samym chcemy zapewnić wyższy poziom cyfrowych procesów w sektorze publicznym we wszystkich obszarach, ale kluczowe są e-państwo, finanse, budownictwo, rolnictwo, a także zdrowie, które jest bardzo istotnym elementem.

Jak powiedziałem, chcemy zapewnić dostęp do szybkiego Internetu, dostęp do usług publicznych, ale także zwiększyć wykorzystanie technologii przełomowych. Mocny nacisk położymy na kompetencje cyfrowe Polaków. Bardzo duże środki zostaną przeznaczone na cyfrową infrastrukturę szkół i kompetencje kadry nauczycielskiej. Komponent ten planujemy na ponad 2 000 000 tys. zł. Ważnym elementem będzie rozbudowa centrum przetwarzania danych. Cyberbezpieczeństwo pojawi się także jako specjalna, dodatkowa oś następcy programu operacyjnego Polska Cyfrowa. W zakresie cyfryzacji służby zdrowia wydatki wyniosą blisko 3 500 000 tys. zł. Tyle jest zaplanowane, jeżeli chodzi o wydatki w ramach Krajowego Planu Odbudowy. Ponadto mamy cyfryzację transportu oraz inwestycje w inteligentną infrastrukturę energetyczną.

Jeżeli chodzi o następcę programu operacyjnego Polska Cyfrowa, zakładamy, że będzie on obejmował także inwestycje w infrastrukturę szerokopasmową. Tutaj należy powiedzieć, że środki, które zamierzamy przeznaczyć na infrastrukturę szerokopasmową w ramach środków unijnych, wyniosą około 11 000 000 tys. zł. Zakładając, że poziom dofinansowania do inwestycji prywatnych będzie oscylował w okolicach 50-60%, a wchodzimy w obszary coraz trudniejsze, mniej więcej zbliżymy się do poziomu wydatków, inwestycji w wysokości 20 000 000 tys. zł, który ujęliśmy, oszacowaliśmy w Narodowym Planie Szerokopasmowym jako poziom niezbędnych inwestycji, żeby osiągnąć poziom gigabitowego dostępu dla każdego obywatela.

Oprócz tego, tak jak powiedziałem, w nowym programie operacyjnym Polska Cyfrowa będzie specjalna oś dotycząca wsparcia cyberbezpieczeństwa. Będziemy także koncentrowali się, wspierali obszar danych, i to w wielu wymiarach. Będziemy oczywiście kontynuować również zadania związane w dalszym ciągu z cyfryzacją administracji. Nowością, najszybciej dostępnymi pieniędzmi, jakie będziemy mieli do dyspozycji, będą środki w ramach nowej osi, w ramach istniejącego programu operacyjnego Polska Cyfrowa z inicjatywy REACT EU. Tak jak powiedziałem, na ten cel zostanie przeznaczona kwota około 300 000 tys. euro. Środki te przede wszystkim chcemy przeznaczyć na dwa podstawowe cele, w tym wsparcie cyfrowe urzędów jednostek samorządu terytorialnego. Projekt ten roboczo nazywamy cyfrową gminą. Oczywiście nie będzie dotyczył tylko wsparcia dla gmin, ale także dla powiatów, gmin wiejskich, miejsko-wiejskich oraz powiatów ziemskich. Środki te chcemy przeznaczyć na doposażenie, zakup sprzętu, oprogramowanie. Pewną specjalną część środków chcemy przeznaczyć także na zakup usług chmurowych, chcemy wspierać to szczególnie istotnie.

I drugi ważny element, na który bardzo mocno stawiamy. W ramach owej interwencji chcemy zapewnić dostęp i łączność przewodową lub bezprzewodową wszystkim miejsco-

wościom w Polsce, które w tej chwili są trwale wykluczone. Mamy mniej więcej 3 tys. miejscowości, które nie mają ani dostępu przewodowego, ani dostępu bezprzewodowego do sieci. Interwencją tą chcemy rozwiązać ów problem poprzez zapewnienia albo łącza satelitarnego, albo jakiegokolwiek innego. Przeznaczymy na to odrębną pulę środków dla tych gmin, w których owe miejscowości istnieją.

Wreszcie bardzo ważny program, chociaż na skutek wszystkich zmian w zakresie funduszy europejskich zredukowany. Chodzi o program Cyfrowa Europa. Tutaj naszym celem będzie jak największe zaangażowanie polskich podmiotów w składanie, a jednocześnie wsparcie ich w ubieganiu się o środki. Chcemy wspierać tę aktywność – mam tutaj na myśli pewne rozwiązania organizacyjne – żeby ze środków centralnie zarządzanych przez Unię Europejską podmioty polskie mogły uzyskać jak największą pulę środków.

Jest to najbardziej skrótowa informacja, jaką, myślę, mógłbym przedstawić na wstępie. Jeszcze raz chciałbym podkreślić, że jeżeli chodzi o Krajowy Plan Odbudowy, formalnie jesteśmy na etapie konsultacji. Następnym krokiem będzie przyjęcie projektu przez Radę Ministrów i przedłożenie go do Komisji Europejskiej. Równolegle będziemy chcieli także pracować nad mechanizmami wdrożeniowymi. Nie będziemy tutaj za bardzo zmieniać filozofii, dlatego że się sprawdziła. Chodzi o mechanizm, w którym tzw. policymakerem jest Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, wcześniej było Ministerstwo Cyfryzacji. Instytucją, która odpowiada za obsługę środków, będzie Centrum Projektów Polska Cyfrowa. Krajowy Plan Odbudowy, Instrument na Rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności to inne instrumenty, nie wchodzą w skład polityki spójności. Tym samym logika funkcjonowania owych środków, ich rozdysponowania jest inna. Równolegle do prac formalnych będziemy przygotowywali się także organizacyjnie do wdrożenia programu, który jest, jak już podkreślam po raz trzeci, rzeczywiście bardzo dużym zastrzykiem finansowym, a jednocześnie bardzo dużym wyzwaniem, żeby środki zagospodarować w odpowiedni sposób, także dlatego że będzie inna filozofia rozliczania projektów. Tutaj podstawą rozliczenia będzie realizacja, osiąganie odpowiednich wskaźników, kamieni milowych. Będzie to podstawa do przekazywania środków dla państw członkowskich. W związku z tym musimy być gotowi do takiego właśnie podejścia. Jednocześnie wiedząc, że środki te są niezmiernie potrzebne dla gospodarki, musimy zrobić wszystko, żeby jak najszybciej je uruchomić. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Grzegorz Napieralski (KO):

Dziękuję bardzo, panie ministrze za wyczerpującą informację. Otwieram dyskusję. Czy ktoś z państwa chciałby zadać pytanie albo zabrać głos w dyskusji? Proszę bardzo. Czy mamy zgłoszenia? Nie ma żadnych zgłoszeń. Panie ministrze, wobec tego mam dwa pytania, jeżeli pan pozwoli.

Powiedział pan wcześniej, jak pamiętam, że chcecie przeznaczyć 2 000 000 tys. zł, jeżeli chodzi o sektor edukacyjny. Pandemia pokazała nam dzisiaj, jakie to ważne, co się tak naprawdę dzieje na poziomie szkół podstawowych, średnich, jeżeli chodzi o edukację. Czy w jakiś sposób jest to już skonsultowane z Ministerstwem Edukacji i Nauki? Czy wiecie, jak i na co dokładnie wydatkować owe pieniądze? Jest to moje pierwsze pytanie.

Drugie pytanie. Powiedział pan o miejscowościach wykluczonych, o 3 tys. miejscowości wykluczonych, które nie mają dostępu do żadnego Internetu. Czy macie już informacje, wiedzę, czy będą tam jakieś rządowe inwestycje? Tak to zrozumiałem. Rozumiem, że operatorzy nie kwapią się do tego, żeby coś tam zrobić, ponieważ im się nie opłaca. Czy weźmiecie to w jakiś sposób na swoje barki?

I ostatnia kwestia. Może cyfrowa gmina to rzeczywiście zły pomysł, dlatego że obrażą się nam starostowie. Może nazwać to roboczo cyfrowym samorządem. Wtedy wszyscy będą zadowoleni. Dziękuję bardzo.

Sekretarz stanu w KPRM, pełnomocnik rządu do spraw cyfryzacji Marek Zagórski:

Tak, dlatego mówiłem, że jest to robocza nazwa. Pewnie będziemy o tym rozmawiać. Natomiast nazwa jest mniej istotna. Istotny jest mechanizm, w ramach którego, jak to sobie przeliczyliśmy, oczywiście mówiąc w dużym uproszczeniu... Będziemy jeszcze pracować nad algorytmami, w jaki sposób będziemy przyznawać środki, ale zasada będzie zbliżona jak w przypadku programu „Zdalna szkoła", w której gminy ubiegały

się o środki, w zasadzie pewne. Pula środków, wielkość dofinansowania dla danej jednostki samorządu terytorialnego jest z góry określona. Było to związane z dużą swobodą wydatkowania. Też tak chcemy. Oczywiście będziemy określać ramy.

To samo będzie dotyczyło elementu, komponentu odnoszącego się do miejscowości wykluczonych. Środki chcemy przeznaczyć dla samorządów, w tym przypadku konkretnie dla gmin, które będą mogły kupić usługę. Dzisiaj szczęśliwie się składa, że oprócz tradycyjnych źródeł dostępu do sieci i do Internetu opartego o sieć przewodową czy też sieć bezprzewodową jest dostępna jeszcze łączność satelitarna, która oczywiście jest droższa, jedna punktowo zapewnia rozwiązanie doraźne. Oczywiście w planie strategicznym jest objęcie wszystkich miejscowości inwestycjami w zakresie szerokopasmowego dostępu do sieci. Będziemy chcieli dać środki gminom. Gminy w pewnym sensie będą miały tutaj dowolność, od kogo usługa zostanie kupiona. Czy będzie kupiona od operatorów lokalnych, którzy jednak zdecydują się na inwestycje, czy też będzie to usługa, która zostanie zrealizowana na skutek inwestycji w stacje bazowe postawione przez operatów mobilnych, czy też tak jak powiedziałem, będzie to dostęp do Internetu poprzez łącze satelitarne, oczywiście będziemy jeszcze konsultować z samorządami. Zakładamy natomiast dużą dozę dowolności, a jednocześnie wsparcia ze strony i Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, i Urzędu Komunikacji Elektronicznej, żeby jak najbardziej efektywnie przeznaczyć środki.

Jeżeli chodzi o komponent cyfrowa infrastruktura szkół, oczywiście powstał on we współpracy z Ministerstwem Edukacji i Nauki. W tym obszarze mówimy przede wszystkim o doposażeniu szkół. Jest to doposażenie, które będzie obejmować inwestycje w sprzęt. Jednym z planowanych działań jest zakup sprzętu służbowego dla nauczycieli, ale także laptopów czy komputerów na wypożyczenie dla szkół. Jest to także infrastruktura wewnętrzna tam, gdzie interwencja w ramach ogólnopolskiej sieci edukacyjnej była niewystarczająca. Przypominam, że jeżeli chodzi o szkoły, które korzystają z ogólnopolskiej sieci edukacyjnej, zapewnialiśmy pewien standardowy model wyposażenia, który co do zasady dawał możliwość skorzystania z objęcia średniej wielkości szkół łącznością bezprzewodową wewnątrz budynku. W większych szkołach inwestycje powinny być realizowane. Niezależnie od tego szkoły często chcą, i słusznie, budować wewnętrzną sieć przewodową. Są to wydatki, które będzie można pokryć z owych środków.

Będzie także przewidziany komponent wsparcia edukacyjnego dla nauczycieli. Niezależnie od cyfrowej infrastruktury szkół przede wszystkim będą środki na podnoszenie kompetencji, w tym także nauczycieli. Jak powiedziałem, będzie to odrębna ścieżka w ramach Krajowego Planu Odbudowy i w ramach programu operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój. Tutaj na e-kompetencje, jak powiedziałem, przewidujemy dodatkowo około 1 000 000 tys. zł.

Przewodniczący poseł Grzegorz Napieralski (KO):

Dziękuję bardzo, panie ministrze. Popełniłem jedną niezręczność. Nie przywitałem naszego stałego doradcy, pana Radosława Nielka, który właśnie się zgłosił. Witam bardzo serdecznie. Oddaję głos, ponieważ pan ma pytanie i komentarz.

Stały doradca Komisji Radosław Nielek:

Dzień dobry państwu. Panie ministrze, trzy aspekty, które chciałbym poruszyć i o które chciałbym zapytać. Najpierw troszkę ad vocem do tego, co pan mówił w kontekście dostępu. Procedura udostępniania środków finansowych tym gminom, które chciałyby podłączyć się do Internetu, oczywiście jest ciekawym pomysłem, ale trzeba mieć także świadomość tego, żeby specyfika, specyfikacja techniczna Internetu, który będzie podłączany za owe środki, spełniała pewne minimalne wymogi, nie tylko jeżeli chodzi o kwestie przepustowości, ale też kwestie opóźnienia transferu. Tylko pewien wycinek segmentu Internetu satelitarnego ma na tyle niskie opóźnienia, że nie będzie on Internetem, który de facto będzie wykluczał osoby czy gminy korzystające z tegoż Internetu, wykluczał w sensie korzystania z części usług, zwłaszcza takich, których współpraca jest wymagana w czasie rzeczywistym. Jest to mój komentarz.

Mam jeszcze trzy pytania, uwagi do dokumentu, który państwo przekazali. Pierwsza dotyczy wydatków na infrastrukturę 5G. W związku z tym mam pytanie, czy w ramach

owych wydatków planują państwo część środków przeznaczyć również na wsparcie inicjatywy Polskie5G, czyli inicjatywy wspólnej z operatorami spółki, która miałaby budować infrastrukturę na części z pasm.

Druga kwestia dotyczy kompetencji cyfrowych. Tutaj bardzo słusznie podnoszą państwo istotę znaczenia rozwoju kompetencji cyfrowych. Mam tylko prośbę, uwagę, komentarz, że pewnie byłoby bardzo dobrze, gdyby struktura uczestników wszystkich projektów, osób, które będą brały udział w rozwoju kompetencji cyfrowych, dlatego że na końcu rozwijamy kompetencje cyfrowe osób, odpowiadała mniej więcej strukturze demograficznej Polski w tej chwili i Polski za kilka lat, żeby nie zapominać o osobach starszych. Jest to grupa, w której projekty często są trudniejsze do realizacji, często są droższe. Dlatego bardzo często tam, gdzie wskaźnikiem jest liczba osób, które przeszły przez kolejny konkretny kurs, grupa ta nam ucieka. Tymczasem jest to bardzo ważne, dlatego że państwo chcą, wszyscy chcemy promować rozwój rozwiązań typu e-zdrowie. Po to, żeby można było efektywnie z nich korzystać, trzeba nauczyć grupę osób, która najczęściej z takich rozwiązań korzysta – w sensie usług zdrowotnych – żeby była w stanie korzystać z nich w postaci elektronicznej.

Wreszcie trzecia kwestia dotyczy informatyzacji back office`u. Jest to jeden z punktów w kilkunastostronicowym dokumencie. Uważam go za fundamentalny dla zmian w administracji państwowej, dlatego że obecnie często jest tak, że usługi, e-usługi realizowane dla obywateli po drugiej stronie sprowadzają się do przenoszenia papierowych wersji dokumentów z jednego miejsca w drugie albo stemplowania jakichś konkretnych dokumentów. Per analogiam to trochę tak jakbyśmy w systemie e-bankowym owszem przeprowadzali transakcje przez stronę internetową, ale po drugiej stronie musieliby siedzieć ludzie, którzy ręcznie przepisywaliby pewne kwoty lub wypełniali druki przelewów.

Trzeba też mieć świadomość tego, że dobrze zrealizowana informatyzacja back office`u w administracji publicznej zawsze będzie się wiązała ze zmniejszeniem zapotrzebowania na pracę właśnie po stronie back office`u. Jest to nieuniknione. Skoro automatyzujemy pewne procesy i procesy automatyzacji się udają, to znaczy, że mamy mniejsze zapotrzebowanie na pracę. Czy w związku z tym w ramach owego projektu mają państwo także pomysły, projekty, rozwiązania, co zrobić z ludźmi, którzy w ramach automatyzacji back office'u w administracji stracą tę część zajęć, którą w tej chwili się zajmują? To chyba tyle. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Grzegorz Napieralski (KO):

Dziękuję bardzo. Panie ministrze, proszę uprzejmie.

Sekretarz stanu w KPRM, pełnomocnik rządu do spraw cyfryzacji Marek Zagórski:

Może zacznę od ostatniego pytania. Oczywiście mamy świadomość, że automatyzacja powoduje ograniczenie pewnych ról, które dotychczas były niezbędne. Jeżeli natomiast chodzi o administrację, to jeżeli weźmiemy pod uwagę, jeżeli z poziomu urzędów typu ministerstwa zejdziemy na poziom małej gminy, gdzie pracuje kilkanaście osób, naprawdę, kiedy zostaną one uwolnione od obsługi papierów, którą robią, na pewno znajdą się dla nich zajęcia. Jeżeli chodzi o szerszy wymiar dużych zespołów administracyjnych, jest tak, że zadań cały czas przybywa. Myślę, że tutaj nie będzie jakiegoś poważnego problemu z zagospodarowaniem osób, co nie znaczy, że osoby te będą mogły obsługiwać jeden do jednego. Zawsze jest to także kwestia osobistych kompetencji i predyspozycji. Na pewno będzie to brane pod uwagę. Jednak dzisiaj naszym podstawowym celem jest dokończenie procesu, o którym pan powiedział, czyli informatyzacja back office`u. Dlatego kładziemy na to duży nacisk i dlatego są na to duże pieniądze.

Trzeba także pamiętać, że w ciągu najbliższych dwóch, trzech lat będziemy udostępniać rozwiązania, nad którymi pracujemy w tej chwili, chociażby takie jak EZD RP, która będzie usługą dla wszystkich podmiotów administracji publicznej, Katalogi Administracji Publicznej, które w tej chwili są blisko finału plus to, nad czym pracujemy obecnie, czyli silnik procesów, generator e-formularzy, itd., itd. Oczywiście projektów tych jest dużo więcej. Nawet zaczną one działać szybciej niż perspektywa, o której mówimy, niż nowe projekty, o których tutaj mówimy. Oczywiście jest to kluczowe. Kluczowe jest także udostępnienie jak największej liczby usług i procesów poprzez rozwiązania centralne

oparte o chmurę. Mamy tego świadomość, widzimy taką potrzebę, na pewno będziemy to realizować.

Jeżeli chodzi o kompetencje cyfrowe, tutaj podstawą naszej interwencji będzie opracowywany w tej chwili program rozwoju kompetencji cyfrowych. Na pewno kwestie kompetencji osób starszych, seniorów będą tam ujęte. Słusznie pan zauważył, że musimy patrzeć poprzez perspektywę, co będzie za kilka lat, poprzez strukturę demograficzną za kilka lat. To, co w tej chwili możemy obserwować, to to, że poziom kompetencji – oczywiście mówimy o kompetencjach podstawowych, ogólnych – w grupach wiekowych 60+ czy 55+ jest duży, wyższy niż w tej samej grupie wiekowej osiem lat temu. Jest to naturalny proces, który jest także związany z etapem wchodzenia w dorosłe życie już w czasach cyfrowych. Na pewno będzie się to zmieniać, ale musimy mieć świadomość tego, że proces podnoszenia kompetencji cyfrowych jest procesem ciągłym, takim, który się nie skończy. Nie możemy sobie powiedzieć, że w którymś momencie osiągniemy zadowalający poziom kompetencji cyfrowych zarówno ogólnych, jak i specjalistycznych, dlatego że jest to po prostu niemożliwe. Cały czas będziemy gonić króliczka. Ważne jest, żebyśmy doszli do takiego poziomu, w którym będziemy mogli powiedzieć, że największe zapóźnienia mamy za sobą.

Tutaj oczywiście oprócz działań w sferze pozaformalnej, edukacji pozaformalnej niezależnie od tego, że powinniśmy dopasowywać to do struktury demograficznej, bardzo istotne, kluczowe jest podnoszenie, zadbanie o to, żeby kompetencje były rozwijane w ramach edukacji formalnej. Tutaj jest zwiększenie wysiłku w odniesieniu do kompetencji nauczycieli, ciągłe zmiany w podstawie programowej, w której będziemy uwzględniać coraz więcej aspektów sfery cyfrowej.

Jeżeli chodzi o infrastrukturę 5G, nie patrzymy na to pod kątem konkretnego podmiotu. Mówimy raczej o tym, że będziemy ją wspierać, oraz co chcemy wspierać. Oczywiście teraz jesteśmy na etapie, w którym będziemy przystępować do konsultacji dotyczących także charakteru interwencji. Z naszej perspektywy najważniejsze jest zapewnienie, żeby sieć 5G rozwijała się szybko i równomiernie na obszarze całego kraju. W związku z tym kierunek interwencji, który planujemy, to wsparcie inwestycji przede wszystkim w obszarach mniej zaludnionych. Odnosząc to do dotychczasowego programu budowy sieci światłowodowych, będziemy tutaj mówili – oczywiście pojęcie białych plam jest troszeczkę inne – generalnie będzie nam chodziło o to, żeby wspierać inwestycje operatorów niezależnie od tego, kto to będzie, wspierać inwestycje w budowie stacji bazowych infrastruktury.

Tutaj jest jeszcze kwestia dyskusji z Komisją Europejską, co będzie możliwe. W dokumentach, którymi dzisiaj dysponujemy, jest mowa, o dziwo, tylko o wsparciu podmiotów publicznych, co jest dosyć zaskakujące. Prowadzimy rozmowy, zresztą nie tylko my, ale także inne państwa członkowskie, z Komisją Europejską. Co do zasady naszym zdaniem powinniśmy mieć możliwość bardzo elastycznego podejścia polegającego na wspieraniu zarówno infrastruktury aktywnej, jak i pasywnej, zwłaszcza aktywnej z dofinansowaniem lokowania stacji, instalowania stacji bazowych sieci 5G w obszarach, mniejszych miejscowościach, mówiąc krótko, dlatego że zawsze jest to największy koszt.

Zamierzamy rozmawiać na ten temat z rynkiem, żeby zdefiniować, co będzie najbardziej optymalne. Pamiętajmy, że oczywiście będzie to musiało być wsparcie, które będzie wykraczało poza zobowiązania, które będą mieli operatorzy w ramach decyzji rezerwacyjnych, dlatego że nie może to być dofinansowane z innych źródeł, aczkolwiek jak powiedziałem, zależy nam na tym, żeby jak największa część, jak największy obszar kraju był objęty zasięgiem sieci 5G. Stąd w tym kierunku będzie zmierzać nasza interwencja.

Jeżeli chodzi o pierwszą uwagę dotyczącą specyfikacji technicznej, chciałbym zwrócić uwagę, chciałbym powiedzieć, że mówimy o miejscowościach, nie mówimy o gminach. Mówimy o 3 tys. miejscowości w gminach, np. w gminach przygranicznych, ale także położonych gdzieś na granicy województw lubuskiego i wielkopolskiego, gdzie po prostu nie ma nic. Mówimy o takich miejscowościach, gdzie nie ma niczego ani nie ma sieci światłowodowej, ani nie ma sieci miedzianej, ani nie ma zasięgu sieci telefonii komórkowej. W związku z tym myślę, że mieszkańcy tych miejscowości, kiedy dowiedzą się,

że mogą mieć nawet z jakimś opóźnieniem, oczywiście przejściowo, działający Internet, który może nie jest idealny, ale jest, mimo wszystko będą mieli jakościową zmianę. Interwencja ta temu służy, żeby do czasu wybudowania docelowej sieci szerokopasmowej po prostu zapewnić jakąkolwiek łączność. Oczywiście czym lepsze będą parametry, tym lepiej. Oczywiście będziemy wspierali samorządy w tym, żeby jakość Internetu, nawet satelitarnego, była jak najlepsza, żeby problemów, o których pan powiedział, było jak najmniej, jednak nawet gdyby były, to i tak będziemy tutaj mówili o jakościowej zmianie.

Przewodniczący poseł Grzegorz Napieralski (KO):

Dziękuję bardzo. O głos poprosiła pani Bożena Lublińska-Kasprzak ekspert Business Centre Club do spraw innowacji i funduszy Unii Europejskiej. Proszę bardzo.

Ekspert do spraw innowacji i funduszy Unii Europejskiej Business Centre Club Bożena Lublińska-Kasprzak:

Dzień dobry. Dzień dobry, panie przewodniczący, panie ministrze.

Przewodniczący poseł Grzegorz Napieralski (KO):

Dzień dobry.

Ekspert do spraw innowacji i funduszy UE w BCC Bożena Lublińska-Kasprzak:

Słychać mnie?

Przewodniczący poseł Grzegorz Napieralski (KO):

Tak, wszystko dokładnie słychać.

Ekspert do spraw innowacji i funduszy UE w BCC Bożena Lublińska-Kasprzak:

Dobrze, świetnie. Chciałabym zadać pytanie odnośnie do tego, jakie instrumenty w programach, które wymienił pan minister, czyli Krajowy Plan Odbudowy, REACT UE i nowy program Polska Cyfrowa, będą instrumentami, które bezpośrednio będą skierowane dla przedsiębiorców jako beneficjentów na realizację ich własnych projektów rozwojowych, innowacyjnych. Nie chodzi mi tutaj o projekty, które są związane z wykonywaniem, realizacją przez przedsiębiorców projektów związanych z budową, rozbudową infrastruktury. Chodzi mi o projekty realizowane na potrzeby własne przez przedsiębiorców, na potrzeby rozwoju własnych produktów czy procesów. I drugie związane z tym pytanie, kiedy ewentualnie w związku z tym można liczyć na uruchomienie owych programów. W jakim terminie przedsiębiorcy mogliby ewentualnie składać pierwsze wnioski w ramach trzech wymienionych programów?

I jeszcze pytanie doprecyzowujące poprzednie pytanie pana przewodniczącego. Czy w ramach wspomnianej kwoty 2 000 000 tys. zł na sektor edukacyjny będą również uwzględnione jakieś instrumenty dla uczelni wyższych, programy, projekty realizowane przez uczelnie wyższe czy będą to tylko pieniądze dla szkół podstawowych i średnich? Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Grzegorz Napieralski (KO):

Bardzo pani dziękuję. Panie ministrze, oddaję panu głos. Proszę.

Sekretarz stanu w KPRM, pełnomocnik rządu do spraw cyfryzacji Marek Zagórski:

Dziękuję bardzo. Przede wszystkim komponentem, który jest dedykowany dla przedsiębiorców, jest komponent odporności i konkurencyjności gospodarki. W ramach owego komponentu przewidziane jest około 6 000 000 tys. zł, w tym między innymi na innowacje cyfrowe i innowacyjne cyfrowe rozwiązania u dużych przedsiębiorców, transformacje w obszarach kluczowych, Przemysł 4.0. Podobne, ale mniejsze środki będą chociażby w komponencie zielona energia i zmniejszenie energochłonności, które będą adresowane do dużych przedsiębiorców, ale także do mniejszych przedsiębiorców.

Adresatem szczegółowych pytań w tym zakresie są inne ministerstwa, które odpowiadają za poszczególne wiązki. My odpowiadamy za wiązkę transformacja cyfrowa. Tym niemniej mogę powiedzieć, że jest to podstawowe źródło środków, o które pani prezes pytała. Odpowiadając na pytanie, kiedy można liczyć na uruchomienie środków, chciałbym powiedzieć, że jest to pytanie otwarte i złożone, odpowiedź jest złożona, dlatego że zależy to od kilku czynników. Po pierwsze, zależy to od ratyfikacji tegoż instrumentu

przez parlamenty europejskie. Już się to rozpoczęło, ale proces ten pewnie jeszcze trochę potrwa. Jest to także związane z akceptacją Krajowych Planów Odbudowy przez Komisję Europejską, która ma dwa miesiące na to, żeby je zaakceptować po tym, jak zostaną złożone przez poszczególne państwa. Jeżeli złożymy nasz program do końca kwietnia, Komisja będzie go akceptować jeszcze dwa miesiące. Zakładamy, że mniej więcej połowa roku to ten moment, kiedy powinniśmy spodziewać się już funkcjonującego programu, co oznacza, że jego uruchomienie w sensie operacyjnym, możliwości składania wniosków to może być perspektywa kolejnych dwóch, trzech miesięcy. Myślę, że będzie to przełom trzeciego i czwartego kwartału tego roku jako termin realistyczny, aczkolwiek w dalszym ciągu optymistyczny. Tego musimy się spodziewać.

Jeżeli chodzi o środki na edukację, to tak naprawdę jest to 2 500 000 tys. zł na cyfrową infrastrukturę szkół. Za komponent ten jest odpowiedzialny Minister Edukacji i Nauki. Wiem, że w Ministerstwie Edukacji i Nauki trwają jeszcze dyskusje na temat tego, czy ma być on dedykowany tylko do szkół powszechnych podstawowych i średnich czy jakaś część środków miałaby być przekazana na uczelnie wyższe. Jeżeli weźmiemy pod uwagę, jaka jest to kwota, jeżeli weźmiemy pod uwagę skalę wydatków, jakie są, poziom rozwoju szkół wyższych – tutaj mówimy o zaspokojeniu podstawowych potrzeb w odniesieniu do liczby szkół podstawowych czy szkół średnich – wygospodarowanie środków jeszcze na uczelnie wyższe może się okazać mało efektywne, jeżeli chodzi o poprawę infrastruktury cyfrowej w uczelniach wyższych, która nomen omen jest na zdecydowanie wyższym poziomie niż w szkołach podstawowych i średnich. Decyzja ta w dużej mierze będzie zależała od Ministra Edukacji i Nauki.

Przewodniczący poseł Grzegorz Napieralski (KO):

Bardzo dziękuję, panie ministrze. Do głosu zgłosił się Marek Wójcik, pełnomocnik zarządu Związku Miast Polskich do spraw legislacyjnych. Bardzo proszę o zabranie głosu.

Pełnomocnik zarządu Związku Miast Polskich do spraw legislacyjnych Marek Wójcik:

Panie przewodniczący, bardzo dziękuję za udzielenie mi głosu. Państwo posłowie, panie ministrze szanowni państwo, ja bardzo krótko. Chciałbym podziękować panu ministrowi za dobrą współpracę z samorządami. To się czuje, że jest pan naszym sojusznikiem. Dziękujemy za to, że uwzględnia pan nasze uwagi.

W kontekście dostarczonego materiału chciałbym zapytać o kilka kwestii. Po pierwsze, chciałbym zapytać, czy państwo przewidujecie jakieś specjalne mechanizmy wsparcia dla obszarów, które tracą swoje funkcje, dotychczasowe funkcje. W różnych obszarach, w różnych programach, począwszy od polityki energetycznej, trzeba będzie budować nowe życie, nowy sposób na życie dla obszarów funkcjonalnych. W związku z tym jest pytanie, czy państwo to uwzględniacie.

Po drugie, jak wygląda sytuacja koordynacji – w tej kwestii mamy sporo wątpliwości – między środkami, które będą wdrażane w ramach umowy partnerstwa w Polsce, w programach krajowych i regionalnych, a Europejskim Funduszem Solidarności, Krajowym Planem Odbudowy? Nie do końca mamy pełną jasność co do tego, gdzie się zaczyna, gdzie się kończy, gdzie, na jakim poziomie jest powieszona linia demarkacyjna, gdzie jakiego rodzaju programy będą się lokowały. Czy państwo przewidujecie wsparcie także dla centrum usług wspólnych? Moi przedmówcy wyraźnie mówili o potrzebie wsparcia e-administracji, e-usług, back-office'u. Chcielibyśmy tworzyć centra usług wspólnych. Bariery informatyczne, które blokują nam możliwość realizacji tego typu zadań, często są strategiczne.

W kontekście edukacji być może państwa zaskoczę, ale chciałbym jeszcze zapytać, czy po pierwsze, państwo przewidujecie nie tylko wsparcie dla szkół, ale także dla przedszkoli. Jest to jedno. Po drugie, jak państwo będziecie traktowali szkoły niepubliczne? Jest ich sporo, obejmują sporą grupę uczniów. W ramach lokalnych polityk oświatowych współpracujemy z takimi szkołami. Chcielibyśmy uzyskać informacje, na ile będą mogły korzystać ze środków związanych z ucyfrowieniem.

Ostatnia sprawa dotyczy digitalizacji zasobów. W administracji cały czas mamy spory problem z digitalizacją zasobów w różnych obszarach, począwszy chociażby od gospo-

darki nieruchomościami. Czy państwo przewidujecie szczególne mechanizmy wsparcia digitalizacji dla administracji publicznej? Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Grzegorz Napieralski (KO):

Dziękuję panu bardzo. Panie ministrze, oddaję panu głos. Proszę uprzejmie.

Sekretarz stanu w KPRM, pełnomocnik rządu do spraw cyfryzacji Marek Zagórski:

Dziękuję bardzo. Podstawowym wsparciem dla obszarów, które tracą swoje funkcje, z mojej perspektywy – o tym chciałbym mówić, o tym, na co przeznaczamy najwięcej środków – jest budowa sieci szerokopasmowych. Mamy świadomość, że wiele innych elementów infrastruktury jest ważnych. Jeżeli jednak mówimy o tym, jakie nowe możliwości mogą mieć obszary, które tracą swoje funkcje na skutek czy to zmian demograficznych, czy to przekształceń gospodarczych, społecznych, to szansą na odbudowę funkcji bez wątpienia jest sieć szerokopasmowa. Nasz ambitny cel polegający na tym, żeby każdy budynek w Polsce, każde gospodarstwo domowe było przyłączone do sieci szerokopasmowej, żeby infrastruktura była pełna, żeby infrastruktura była niezawodna, w tym także sieci nowych technologii, jest to coś, co jest podstawą do tego, żeby myśleć o ewentualnym przekształcaniu terenów, podnoszeniu ich atrakcyjności, czy to inwestycyjnej, czy to związanej z tym atrakcyjności, jeżeli chodzi o miejsce do życia, jakość życia mieszkańców, itd.

Jeżeli chodzi o koordynację, linie demarkacyjne, tutaj odpowiedzialne jest Ministerstwo Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej. Wiem, że cały czas jeszcze trwają ustalenia. Jest to także element konsultacji, które się odbywają właśnie w odniesieniu do demarkacji. Oczywiście dyskusje mają bardzo różny poziom ogólności.

Odnosząc się do pytania dotyczącego centrum usług wspólnych, jest to dobry przykład na demarkację. Uważamy, że o ile powinniśmy zapewniać dostęp, wsparcie finansowe dla samorządów gmin i powiatów na zakup czy to oprogramowania, czy to sprzętu, o tyle centra usług wspólnych powinny być organizowane przez samorządy wojewódzkie. Powinno to być finansowane. Oczywiście będzie to jeszcze przedmiotem dyskusji, niemniej uważam, że jeżeli mają powstawać tego typu centra, to powinny powstawać z inicjatywy samorządów wojewódzkich, pełnić funkcje usługowe dla pozostałych samorządów i być finansowane z regionalnych programów operacyjnych. Oczywiście jesteśmy otwarci na dyskusję czy model, o którym mówię, jest optymalny, ale biorąc pod uwagę nasze dążenie do tego, żeby jak najwięcej funkcji przenosić na platformy centralne, przenosić do chmury, wydaje się, że jeżeli mówimy o usługach związanych z informatyzacją jednostek samorządu terytorialnego, centra usług wspólnych na poziomie regionalnym powinny wystarczyć.

Jeżeli chodzi o edukację i przedszkola, pewnie będzie to następny etap, ale to także w dużej mierze jest pytanie do Ministra Edukacji i Nauki. Pomimo tego, że środki te wydają się bardzo duże, w dalszym ciągu nie będą nawet wystarczające, żeby zapewnić, zaspokoić wszystkie potrzeby szkół podstawowych i średnich. W pierwszej kolejności wsparcie pewnie pójdzie w tym kierunku. Niemniej jeszcze raz chciałbym powiedzieć, że tam, gdzie wsparcie, jak chociażby w ramach REACT EU, będzie kierowane do samorządów bezpośrednio, samorządy same będą decydowały, na co przeznaczą środki. Nic nie stoi na przeszkodzie, żeby kupując sprzęt w ramach REACT EU był on przeznaczony np. dla przedszkoli.

Jeżeli natomiast chodzi o wsparcie dla szkół niepublicznych, traktujemy je tak samo jak wszystkie pozostałe placówki. Są one elementem systemu oświatowego. Powinny mieć zapewniony dostęp do wszystkich instrumentów, które mają placówki publiczne, co realizujemy w przypadku ogólnopolskiej sieci edukacyjnej, gdzie niezależnie od tego, kto jest organem prowadzącym, wszystkie szkoły korzystają z ogólnopolskiej sieci edukacyjnej. Natomiast w sytuacji, w której środki dedykujemy dla gmin i to gminy będą nimi zarządzać, tak naprawdę to decyzja władz samorządowych będzie kluczowa, jeżeli chodzi o to, do kogo zostaną skierowane środki bądź konkretny sprzęt.

Tutaj muszę powiedzieć, że mamy różne doświadczenia przy realizacji programu „Zdalna szkoła". Raczej są one takie, że gminy, samorządy w pierwszej kolejności inwestowały w swoje placówki. Cieszę się zatem z tego głosu, z tego pytania, dlatego że to też

pewnie jest kwestia do dyskusji, jak zabezpieczyć potrzeby jednostek, szkół niepublicznych w przypadku mechanizmu, w którym dysponentem środków, beneficjentem wsparcia jest jednostka samorządu terytorialnego. Siłą rzeczy w pierwszej kolejności myśli ona o zaspokajaniu potrzeb swoich jednostek. Myślę, że w trakcie konsultacji i później już w trakcie przygotowywania szczegółowych programów i projektów będzie czas na to, żeby o tym pamiętać, pomyśleć, jak ewentualnie zabezpieczyć się przed taką sytuacją, zwłaszcza kiedy mówimy o szkołach społecznych przejmowanych w procesie ratowania małych szkół przez różnego rodzaju stowarzyszenia, żeby ich potrzeby także były zabezpieczone. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Grzegorz Napieralski (KO):

Dziękuję bardzo serdecznie, panie ministrze. Czy ktoś z państwa chciałby jeszcze zabrać głos? Nie słyszę. Zamykam dyskusję. Bardzo dziękuję, panie ministrze, za obecność, za dzisiejsze odpowiedzi na wszystkie pytania. Mam nadzieję, że jeszcze nie raz będziemy mogli rozmawiać o programach, o dużych pieniądzach. Najbliższe mojemu sercu są kwestie edukacyjne. Jestem ojcem dwóch córek. Wiem, jakie jest to ważne. Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do drugiego punktu porządku obrad, czyli udzielenia honorowego patronatu Komisji nad VI Konferencją Naukową „Bezpieczeństwo energetyczne – filary i perspektywa rozwoju”. Czy jest sprzeciw? Powiem tylko, że jest to VI taka konferencja. W zeszłym roku Komisja udzieliła patronatu. Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, będę rozumiał, że podjęliśmy decyzję o udzieleniu patronatu. Sprzeciwu nie słyszę. Bardzo dziękuję.

Na tym wyczerpaliśmy dzisiejszy porządek dzienny.

Zamykam posiedzenie. Bardzo dziękuję. Wszystkiego dobrego, dużo zdrowia. Do widzenia.

Pełnomocnik zarządu ZMP do spraw legislacyjnych Marek Wójcik:

Dziękujemy bardzo. Do widzenia. Dużo zdrowia i optymizmu.

Przewodniczący poseł Grzegorz Napieralski (KO):

Dziękujemy.